

Cargill'in mühürlenmesi kararı hakkında Bursa İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı vermiş. Dava halen sürdüğünden ve yargılamaya gölge düşmemesi için, şimdilik kararın değerlendirilmesi doğru olmayacaktır...

Olayı izleyenlerin kafası iyice karışmış olmalı. Önce Cargill fabrikasının inşaatına olanak sağlayan imar planları ve inşaat ruhsatı iptal ediliyor, mahkeme kararı uygulanmıyor, hatta uygulanmaması için Bakanlar Kurulu kararı alınıyor, bu karar da yargı organı tarafından iptal ediliyor, bu kez de fabrikanın bulunduğu bölge "Özel Endüstri Bölgesi" ilan ediliyor, bu da Danıştay tarafından durdurulunca, yasama organı devreye giriyor ve yasa çıkartılıyor. Bu sürecin özeti, yargıya gücü yeten yetene, mahkeme kararları önce yürütme ve idare tarafından yok sayılıyor, yürütme ve idarenin gücünün yetmediği noktada yasama organı devreye giriyor.

Son verilen mahkeme kararı, itiraz edilebilecek kararlardan, yıllar sürecektir yargılama sonunda belki de kapatma kararı hukuka uygun bulunacak ve dava reddedilecek, ama şimdi, Cargill yeniden açılıyor. Şimdiye kadar Cargill'le ilgili açılan davalarda davacı yanda meslek odaları, sivil toplum örgütleri ve yurttaşlar, davalı yanda da idare ve Cargill yer almaktaydı. Son davada ise davanın yanlarında önemli değişiklik oldu. Bu kez davacı Cargill, davalı ise 'mühürleme işlemini yapan' idare.

Cargill'in fabrikası gerçekten kapatıldı mı, yoksa kişisel sorumluluk doğmaması için bir kandırmacayla mı karşı karşıyayız? Bakın şu işe, siyasi iktidar işletmenin çalışmasını istiyor, Yasama organı açılması yönünde yasa çıkartıyor, Orhangazi Kaymakamlığı ise vermiş olduğu kapatma kararını savunuyor ya da savunuyormuş gibi yapıyor. Bir toplumda, hukukun üstünlüğü ilkesinin uygulanabilmesi için yönetimin yapmış olduğu tüm işlem ve eylemlerin yargı tarafından hukuksal denetime açık olması, denetim sonunda verilen kararların duraksama olmadan uygulanması gerekiyor. Hukuk Devleti olmanın da gereği budur. Bu mekanizma, yöneticilere meşruluk sağladığı gibi yönetilenlere de hukuk güvenliği sağlar. Yargısal denetimin kesintiye uğradığı noktada, yönetenlerin meşruiyetleri tartışmalı hale gelir, yönetilenlerin hukuk güvenliği ortadan kalkar. Hukuk güvenliğinin ortadan kalkması, sorunları daha da büyütür, işin ucunun nereye varacağı kestirilemez...

"Cargill olayı" aslında yalnızca bir örnek, Cargill'in yerine Bergama-Ovacık Altın Madeni'ni de koyabilirsiniz, Karadeniz Sahil Yolu'da koyabilirsiniz, Yatağan Termik Santrali'nin de...Anayasa'daki, yasalardaki güvenceler yetmiyor. Toplumsal yararın kişisel çıkarların önüne geçmesi, yaşam alanlarının korunması, yaşamın sürmesi, toplumsal duyarlılığın ve direncin sürekli olmasına, bu yöndeki politik iradenin egemen olmasına bağlı...

"Cargill davası" daha bitmedi...

Arif Ali Cangı